

ศศิ์ จันทรประพันธ์.

ทักษะเบื้องต้นสำหรับการล่ามพูดตามอังกฤษ-ไทย = *Basic Skills for English-Thai Consecutive Interpreting.*

1. การแปลแบบล่ามพูดตาม. 2. การแปลและการตีความ. 3. ภาษาอังกฤษ – การแปลเป็นภาษาไทย.

P306.945

ISBN 978-616-602-260-5

ลิขสิทธิ์ของรองศาสตราจารย์ศศิ์ จันทรประพันธ์

สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม 2569

จำนวน 60 เล่ม

สำนักงานบริหารการพิมพ์ธรรมศาสตร์

จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

99 หมู่ 18 อาคารโรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12121

โทร. 085-112-6081, 085-112-6968

<http://thammasatpress.tu.ac.th>

จัดจำหน่ายโดยศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โทร. 02-564-4438, 085-112-6081

<https://linktr.ee/tubookstore>

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ราคาเล่มละ 140.- บาท

สารบัญ

สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
สารบัญแผนภูมิ	(10)
คำนำ	(12)

บทที่ 1 การล่ำคืออะไร 1

นิยามการล่ำ	1
ประเภทการล่ำ	2
ประวัติศาสตร์การล่ำ	11
หลักการเบื้องต้นในการล่ำพูดตาม	14
การตีความและการถ่ายทอดความหมาย	15
การใช้ความจำและการจดบันทึก	22
การบริหารจัดการภาระทางปัญญา (Cognitive Load) ในการล่ำพูดตาม	26
การทำหน้าที่หลายอย่างพร้อมกัน (Multitasking) ในการล่ำพูดตาม	27
แบบจำลองภาระทางปัญญาในการแปลแบบล่ำพูดตาม	29

บทที่ 2 การล่ำในทางปฏิบัติ 33

การเตรียมตัวเพื่อการล่ำพูดตาม	33
การเตรียมตัวด้านข้อมูล	36
การเตรียมตัวด้านสิ่งแวดล้อม	38
การปฏิบัติในการล่ำพูดตาม	39
กระบวนการล่ำพูดตาม	39
การวิเคราะห์ข้อมูลในการตีความ	49
การสื่อสารด้วยภาษากายและภาษาพูดในการล่ำพูดตาม	53
การล่ำตัวเลข	54
ความแตกต่างระหว่างตัวเลขกับเนื้อความอื่น	54

กลวิธีและเครื่องมือในการแปลต้นฉบับที่มีตัวเลข	55
1. การแปลตัวเลขกำกับ	56
2. การแปลตัวเลขจำนวนนับ	62
การล่ามจากเอกสาร	70
การล่ามจากเอกสารแบบฟอร์มและแบบสอบถาม	73
การล่ามจากเอกสารคำกล่าวและรายงาน	73
การล่ามจากเอกสารการนำเสนอ (Presentation Slides)	74
กลวิธีในการรับมือกับปัญหา (Coping Techniques) ในการล่ามพูดตาม	75
ประเด็นปัญหาในการล่ามพูดตาม	75
การป้องกันปัญหาในการล่ามพูดตาม	76
ผลกระทบจากปัญหาในการล่ามพูดตาม	78

บทที่ 3 การตีความและการถ่ายทอดสาร 83

คำและความ (Form and Meaning)	83
ปัญหาการจับคู่คำในการล่าม	85
คำและความในการล่ามระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทย	86
อิทธิพลของภาษาต้นทาง	87
ปัญหาด้านคำ โครงสร้าง และการใช้ภาษาในการล่ามภาษาอังกฤษ-ไทย	88
ทิศทางในการแปล (Directionality) และการจำแนกภาษา (Language Classification) ของสมาคมล่ามการประชุม ระหว่างประเทศ (AICC)	90
กลวิธีถ่ายทอดสารในการล่ามพูดตาม	92
ระดับชั้นและความสำคัญของข้อมูลในการล่าม	92
กลวิธีการแบ่งส่วนเนื้อความ (The Salami Technique)	94

บทที่ 4 สิ่งสนับสนุนการล่ำ	97
เทคโนโลยีกับการล่ำ	97
เทคโนโลยีเพื่อการเตรียมตัวสำหรับล่ำ	98
เทคโนโลยีเพื่อช่วยการล่ำ	99
การล่ำทางไกล	99
การฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง	100
จริยธรรมและการทำงานในตลาดแรงงาน	101
ภาคผนวก จรรยาบรรณวิชาชีพล่ำ	103
รายการอ้างอิง	107
ดัชนี	113

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตัวอย่างการจำแนกกลุ่มล่าม	5
ตารางที่ 2	ตัวอย่างข้อมูลที่ควรจำและข้อมูลที่ควรจด	23
ตารางที่ 3	ข้อมูลและทักษะที่ล่ามใช้ในการทำงาน	36
ตารางที่ 4	ตัวอย่างการจำแนกข้อมูลด้านภาษาและข้อมูลด้านเนื้อหา	38
ตารางที่ 5	ตัวอย่างตารางอ่านตัวเลขอังกฤษ-ไทย	58
ตารางที่ 6	ตัวอย่างการวิเคราะห์เนื้อความในต้นฉบับการล่าม	60
ตารางที่ 7	ตัวอย่างการจดตัวเลขเพื่ออ่านเป็นคำภาษาไทยและอังกฤษ	60
ตารางที่ 8	ตัวอย่างตารางเทียบปีพุทธศักราช-คริสต์ศักราช	62
ตารางที่ 9	การเปรียบเทียบคำเรียกและการแจ้งจำนวนนับในภาษาอังกฤษ-ไทย	63
ตารางที่ 10	ตัวอย่างความแตกต่างในคำอ่านจำนวนนับภาษาไทย-อังกฤษ	64
ตารางที่ 11	สิ่งกระตุ้นให้เกิดปัญหาในการแปลล่าม	76
ตารางที่ 12	ตัวอย่างการรับมือกับปัญหาในการแปลแบบล่ามพูดตาม	77
ตารางที่ 13	การเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคเบื้องต้นในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	86
ตารางที่ 14	ตัวอย่างการจำแนกบุรุษสรรพนามในภาษาอังกฤษและไทย	88
ตารางที่ 15	ตัวอย่างการจำแนกคำกริยาในภาษาอังกฤษ	89

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ตัวอย่างห้องแปลล่ามแบบพูดพร้อมและอุปกรณ์การแปล	11
ภาพที่ 2	ภาพจารึกบนหลุมศพ Princes of Elephantine แสดงบุคคลทำหน้าที่ล่าม	12
ภาพที่ 3	La Malinche ขณะเป็นล่ามในการเจรจาระหว่าง Hernan Cortés กับ Moctezuma จักรพรรดิแอสเทค	13
ภาพที่ 4	ตัวอย่างการใช้สัญลักษณ์ในการจัดบันทึกในการแปลแบบล่ามพูดตาม	23
ภาพที่ 5	การจัดและการจำข้อมูลในการแปลแบบล่ามพูดตาม	24
ภาพที่ 6	ตัวอย่างลายมือการจัดบันทึกแบบ s.-v.-o.	47
ภาพที่ 7	ภาพเปรียบเทียบต้นฉบับในการแปลแบบเอกสารและต้นฉบับในการแปลแบบล่าม	59
ภาพที่ 8	ตัวอย่างการวิเคราะห์จำนวนนับภาษาอังกฤษเพื่อแปลเป็นภาษาไทย	66
ภาพที่ 9	ตัวอย่างการแจงจำนวนนับในหลักพันล้านจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	67
ภาพที่ 10	ตัวอย่างการแจงจำนวนนับในหลักพัน-หมื่น-แสนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	67
ภาพที่ 11	ตัวอย่างการจัดตัวเลขจำนวนนับแบบแยกบรรทัดเพื่อแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	68
ภาพที่ 12	ตัวอย่างการแปลตัวเลขหลักพันล้านจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	68
ภาพที่ 13	ตัวอย่างการแปลตัวเลขหลักพัน-หมื่น-แสนจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	69
ภาพที่ 14	ตัวอย่างการใช้เอกสารในการแปลแบบล่ามพูดตาม	73
ภาพที่ 15	ตัวอย่างการแบ่งส่วนเนื้อความเพื่อแปลล่าม	95

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	การแปลแบบล่ามชุมชน และการแปลแบบล่ามติดตามตัว	4
แผนภูมิที่ 2	ตัวอย่างทิศทางการแปลแบบล่ามพูดพร้อม	9
แผนภูมิที่ 3	ตัวอย่างการแปลแบบล่ามพูดพร้อมแบบรับช่วง	10
แผนภูมิที่ 4	ข้อ “ความเท่า” ในการแปลและล่าม	17
แผนภูมิที่ 5	ตัวอย่างพลวัตของความเท่า	18
แผนภูมิที่ 6	การใช้ข้อมูลในการตีความ	20
แผนภูมิที่ 7	การเดินทางของข้อมูลในเส้นทางความจำของล่าม	25
แผนภูมิที่ 8	หน้าที่ซึ่งล่ามพูดตามต้องปฏิบัติพร้อมกันในช่วงฟังต้นฉบับ	25
แผนภูมิที่ 9	หน้าที่ซึ่งล่ามพูดตามต้องปฏิบัติในช่วงพูดคำแปล	29
แผนภูมิที่ 10	ตัวอย่างการบริหารจัดการภาระทางปัญญาในช่วงฟังต้นฉบับ ของการล่ามพูดตาม	31
แผนภูมิที่ 11	พลวัตของข้อมูลในการตีความ	35
แผนภูมิที่ 12	ตัวอย่างหน้าที่ซึ่งล่ามต้องทำไปพร้อมกันในหนึ่งช่วงเวลา	40
แผนภูมิที่ 13	แบบจำลองการใช้ความพยายาม (Effort) ในการแปลแบบล่ามพูดตาม	41
แผนภูมิที่ 14	โครงสร้างประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม	44
แผนภูมิที่ 15	โครงสร้างประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม และส่วนขยาย	45
แผนภูมิที่ 16	การจัดบันทึกแบบ ประธาน-กริยา-กรรม	46
แผนภูมิที่ 17	การจัดบันทึกแบบแผนภูมิโดยใช้ตัวย่อและสัญลักษณ์ประกอบ	48
แผนภูมิที่ 18	กระบวนการพูดคำแปลในการแปลแบบล่ามพูดตาม	49
แผนภูมิที่ 19	รูปธรรมกับนามธรรมของการสื่อสาร	50
แผนภูมิที่ 20	ข้อมูลที่ใช้ในการตีความ	51
แผนภูมิที่ 21	การวิเคราะห์ข้อมูลในการตีความ	52
แผนภูมิที่ 22	ภาษาในการสื่อสารของล่ามพูดตาม	53
แผนภูมิที่ 23	ตัวเลขที่ปรากฏในการแปลแบบล่าม	56
แผนภูมิที่ 24	กลยุทธ์การแปลล่ามจากเอกสาร	71

แผนภูมิที่ 25	มาตรฐานคุณภาพสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการการแปลแบบล่าม	79
แผนภูมิที่ 26	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการแปลล่าม	80
แผนภูมิที่ 27	การแปลกับการจับคู่คำ	85
แผนภูมิที่ 28	ตัวอย่างความไม่สมมาตรระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย	89
แผนภูมิที่ 29	ตัวอย่างการจำแนกภาษาและทิศทางในการแปลของล่าม	91
แผนภูมิที่ 30	แนวทางในการแปลและแนวทางในการล่าม	93